

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu“

[KOM(2010) 490 v konečnom znení – 2010/0254 (COD)]

(2011/C 84/09)

Samostatný spravodajca: **Pedro NARRO**

Európsky parlament (23. septembra 2010) a Rada (7. októbra 2010) sa rozhodli podľa článku 43 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu“

KOM(2010) 490 v konečnom znení.

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 15. decembra 2010.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 468. plenárnom zasadnutí 19. a 20. januára 2011 (schôdza z 20. januára 2011) prijal 159 hlasmi za, pričom 3 členovia hlasovali proti a 6 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery

1.1 EHSV podporuje iniciatívu Európskej komisie zmeniť a doplniť po druhý raz smernicu 2001/112 s cieľom zosúladiť ju s normou Codex Alimentarius pre ovocné šťavy a nektáre. Tento proces zosúladovania by sa však nemal obmedziť selektívne na niektoré veľmi špecifické prvky smernice, ale mal by sa vzťahovať všeobecne na všetky body uvedených právnych predpisov Spoločenstva.

1.2 Zákaz pridávať cukor do ovocných štiav je vhodným opatrením na predchádzanie obezity. EHSV však nesúhlasí s dodatočnou povinnosťou označovať nektáre ako „sladené“. Toto opatrenie by mohlo zavádzať spotrebiteľa, bolo by zjavne diskriminačné vo vzťahu k iným produktom a nie je zahrnuté v norme Codex Alimentarius.

1.3 EHSV vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa návrh smernice v časti venovanej povoleným prísadám nezmieňuje o pridávaní mandarínkovej šťavy do pomarančovej šťavy do objemu 10 %. Norma Codex Alimentarius, o zosúladenie s ktorou sa snaží smernica, povoľuje tento postup, ktorý sa bežne používa v medzinárodnom prostredí, a preto by sa mal zahrnúť do znenia smernice.

1.4 Znenie druhého bodu prílohy II by malo obsahovať výslovnú zmienku o tom, že ovocie určené na výrobu ovocných štiav a pretlakov mohlo byť po zbere upravené.

1.5 EHSV vyjadruje spokojnosť so zahrnutím paradajok do zoznamu ovocia používaného pri príprave ovocných štiav.

1.6 EHSV vyjadruje spokojnosť so zachovaním dvojitej klasifikácie, v rámci ktorej sa rozlišuje medzi ovocnými šťavami

(získanými priamo odšťavovaním ovocia alebo extrakciou) a šťavami z koncentráta (získanými riedením koncentrovaných štiav vodou). Toto rozlíšenie zaručuje správne informácie pre spotrebiteľa. Je dôležité, aby sa uchovalo toto rozlíšenie a aby sa v žiadnom prípade nezavádzali nuansy, ktoré by mohli interpretáciu týchto dvoch definícií zvoľniť.

1.7 EHSV kladne hodnotí skutočnosť, že Európska komisia v návrhu zvažuje možnosť opätovného pridávania arómy do ovocných štiav z koncentráta.

2. Kontext a zhrnutie návrhu Komisie

2.1 Európska komisia predkladá druhú zmenu a doplnenie smernice Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu. Uvedená smernica, ktorá má byť zmenená a doplnená, obsahuje technické ustanovenia týkajúce sa zloženia, obchodných názvov, výrobných špecifikácií a označovania týchto produktov.

2.2 Smernica 2001/112/ES bola po prvýkrát zmenená a doplnená smernicou 2009/106/ES. Cieľom tejto technickej zmeny a doplnenia smernice bolo zosúladiť predpisy Spoločenstva s normou Codex Alimentarius pre ovocné šťavy a nektáre (STAN 247-2005, ktorý stanovuje faktory kvality a požiadavky na označovanie ovocných štiav a podobných produktov) a s Kódexom postupov Európskeho združenia pre ovocné šťavy (AIJN). Zmeny sa týkali hlavne zavedenia minimálnych hodnôt Brix pre 18 druhov riedených ovocných štiav a riedeného pretlaku a obchodného názvu, ktorý sa má používať pri ovocných šťavách z koncentráta. Termínom na prevedenie do národných právnych predpisov bol 1. január 2011.

2.3 Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady KOM(2010) 490, ktorého sa týka toto stanovisko, je druhou zmenou a doplnením výrazne technického charakteru, ktoré rovnako ako prvá zmena a doplnenie vychádzajú zo zapracovania viacerých ustanovení normy Codex Alimentarius v súlade so znením kódexu postupov AIJN. Hlavné body tohto návrhu smernice:

- Odstránenie cukru zo zoznamu povolených prísad pre ovocné šťavy. Nektáre a osobitné produkty uvedené v prílohe III možno osladiť pridaním cukrov alebo medu. Obchodný názov musí obsahovať výraz, „sladený“ alebo „s pridaním cukru“, za ktorým nasleduje označenie maximálneho množstva pridaného cukru.
- Zjednodušenie ustanovení o opätovnom pridávaní chuti a arómy.
- Zahrnutie paradajok do zoznamu ovocia používaného pri príprave ovocných štiav.

2.4 Na túto navrhovanú smernicu sa bude vzťahovať bežný legislatívny postup ustanovený v Zmluve o fungovaní Európskej únie. Členské štáty budú mať na prevedenie tejto smernice do svojich národných právnych predpisov 18 mesiacov od jej schválenia.

3. Prípomienky

3.1 Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorého sa týka toto stanovisko, vychádza z potreby zosúladiť právne predpisy Spoločenstva s medzinárodnými právnymi predpismi, konkrétne s normou Codex Alimentarius pre ovocné šťavy a ovocné pretlaky. Komisia by sa preto v navrhovaných zmenách a úpravách nemala odchyľovať od niektorých ustanovení normy Codex Alimentarius akceptovaných na medzinárodnej úrovni. Na druhej strane by bolo vhodné zapracovať nové ustanovenia v súlade so znením normy Codex Alimentarius.

3.2 Jedna z najdôležitejších zmien a úprav obsiahnutých v návrhu smernice sa týka zákazu pridávania cukrov do ovocných štiav a povinnosť, aby v prípade nektárov bolo pridané cukru uvedené v obchodnom názve. V rámci európskej stratégie predchádzania obezite má zákaz propagovaný Komisiou jasné opodstatnenie. V súvislosti s nektármi sa však návrh odchyľuje od ustanovení normy Codex Alimentarius, chýba precedens v prípade ostatných produktov (osviežujúce nápoje), nie je v súlade s horizontálnymi právnymi predpismi pre označovanie a javí sa ako nepotrebný vzhľadom na to, že samotná definícia nektárov už poukazuje na pridávanie cukru.

3.3 Návrh Komisie sa nezmieňuje o možnosti pridávať mandarínkovú šťavu do pomarančovej šťavy bez toho, aby bolo potrebné označovať výrobok ako zmes štiav. Norma Codex Alimentarius STAN 45-1981 však povoľuje tento postup do objemu 10 %, pričom sa tento postup často používa v medzinárodnom prostredí v krajinách, ktoré sú hlavnými výrobcami, ako napríklad Brazília alebo Spojené štáty americké. Vzhľadom na globalizáciu trhov požiadavky smernice 2001/112/ES znevýhodňujú európskych producentov citrusov a ich družstvá v konkurenčnej súťaži voči tretím krajinám. EHSV považuje za potrebné zosúladienie európskeho označenia „pomarančová šťava“ s medzinárodnou normou Codex Alimentarius a v tejto súvislosti podporuje zaradenie mandarínkovej šťavy medzi povolené prísady pomarančovej šťavy do objemu 10 %. Pridávanie mandarínkovej šťavy do pomarančovej šťavy sa odôvodňuje botanickou blízkosťou obidvoch uvedených druhov citrusov, ako aj ich podobnými organoleptickými vlastnosťami. Z hľadiska analýzy ju nemožno kvalitatívne rozpoznať.

3.4 Definícia ovocia uvedená v bode 1 prílohy II (Vymedzenie pojmov surovín) musí jasne obsahovať spôsob, akým bolo ovocie určené na spracovanie, upravené po zbere.

3.5 EHSV súhlasí so zahrnutím paradajok do zoznamu ovocia používaného pri príprave ovocných štiav a pozitívne hodnotí zachovanie dvoch odlišných obchodných názvov pre ovocné šťavy a šťavy z koncentráту, čím sa zaručia správne informácie pre spotrebiteľa, ako aj možnosť opätovného pridávania arómy do ovocných štiav z koncentrátu.

V Bruseli 20. januára 2011

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON